

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
„Šviesa” - Luz
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
R. Coronel Moraes, 64 S. Paulo
TELEPHONAS: 9-1322

L. R. K. BENDRUOMENĖS ORGANAS

Redaguoja: St. Puišys

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų 7\$000
Lietuvoje dvigubai
ATSK. NUM. KAINA 300 RS.

Metai I

S. PAULO, 1935, Spalio — Outubro 12 d.

N. 3

RENGIAMASI PRIE PASAUL. KARO!

O VILNIAUS NEPAMIRSK LIETUVI!

BUKIME VIENINGI.

Štai jau penkiolika metų praslinko, kai Lenkija, Judos pabūčiavimu operuodama, pasauliui begėdiškai meluodama, laužydama tarptautinio pobūdžio aktus su Lietuva pasirašytus, išmeigė Lietuvai pašonėn mirtinos intencijos peili, išplėsdama lietuvių tautos širdį, protėvių įkurtą sostinę Vilnių... kai lietuvių tautai rūščiai apsiniaukę padangė... kai neapsakomai sukaudojai širdis, kai visuose Lietuvos užkampiuose prarasto Vilniaus dejonės aidai.

Penkiolika metų praslinko, kai moraliniai subagėjusi Lenkija «valdo» Lietuvos sostinę Vilnių, arba tikriau sakant, čiulpia lietuvių kūno ir dvasios gyvuosius syvus.

Liūdnos sukaktuvės.... Dar liūdnesni reikiškiai ir faktai, kad Europos «Didieji», tiesos gynimo ir kitų tolerancijų skraiste prisidengę, migdo lietuvių tautinę sąmonę ir apgaudinėja teisėtus Lietuvos troškimus.

Sunkius gyvename laikus, netekę Vilniaus. Bet gal dar sunkesnių susilauktumėm, jeigu užmirštumėm, Vilniaus praradimą, jeigu paliautumėm dėl jo atgavimo kovojėm!

Jau penkiolika metų, kai lietuvių, tauta kovoja Vilniaus atgavimo kryptimi, bet penkiolikos metų darbas be galutinų rezultatų. Bet ar turime nusiminti? Ar turime atrodyti nuvargusiai? Anaiptol! Šimtus metų dirbę šandie privalome pasiryžti šimteriopai tą darbą išvystyti. Darbas privalo dar ryškiau pasireikšti. Pasireikšti ta prasme, kad tą darbą justų visa Tauta, visi lietuviai, kur tik jie gyventų, kad kiekvienas svetimantis patekęs mūsų tarpan aiškiai atjaustų mūsų skausmą ir pasiryžimą dėl Vilniaus.

Minėdami tas liūdnas sukaktuves turime ieškoti sau dvasinės atramos savo gyvenimui, turime ugdyti ir stiprinti savo tautos meilę ir idealą, kad vėliau įžengę į Vilnių jaustumėm dvasioje esą stiprūs ir vieningi.

SUGRIŽO P. NALIVAİKA.

Spalio 10 d. sugrižo iš Lietuvos Bendruomenės atstovas p. Nalivaika. Kartu su juo sugrižo ir kiti atstovai.

ITALIJOS -- ABISINIJOS KARAS

Spalio 2 d. pradėtas karas tęsiasi toliau. Iš pusės italų, kaip rašo laikraščiai, puolimo karstis siek tiek sumažėjo, o kaikuriuose vietose yra priversti net trauktis atgal iš užimtų pozicijų.

Abisinai oina į Eritrea

«Havas» praneša, kad spalio 8 d. abisinai įsibrovė į Eritrea užimdami Adikale ir kitus miestus. Tokiu būdu italams frontas padidėjo.

50 VALSTYBIU PRIEŠ ITALIJĄ

«United Press» iš spalio 10 d. praneša, kad Genevoj Tautų Sąjungos posėdy už pritaikinimą Italijai bausmės sankcijų balsavo virš 50 valstybių atstovų. Tik Austrija ir Vengrija balsavo prieš.

Prancūzų ministris Laval pareiškė, kad Prancūzija dės visas pastangas, kad tas nutarimas būtų įvykdytas. Anglų ministris Eden irgi pareiškė, kad darė panasų pareiškimą.

Roškia 50 valstybių nutrauks visus ryšius su Italija.

Uostų darbininkai prieš Italiją

Spalio 9 d. Prancūzijos visų uostų darbininkai nutarė boikotuoti visus italų laivus, apie ką pranešė savo vyriausybei.

RUOSIAMASI PRIE KARO

«Havas» žiniomis, Egipto vyriausybė asignavo 200 tūkst. svarų sterlingų išsigijimui ginklų.

Taip pat smarkiai pradėjo ginkluotis Japonija ir Turkija.

Prancūzų vyriausybė asignavo

net 6,300 milijonų frankų karo reikalams.

Anglija irgi ruošiasi prie karo ir net pareikalavo iš Egipto karaliaus Fuad perduoti jos žinion visus Egipto uostus ir gelžkelius.

14.000 italų apleido kovos lauką

Telegrafo agentūra «United Press» iš spalio 11 dienos praneša, kad paskelbtomis žiniomis 14,000 italų dėl ligos buvo priversti apleisti kovos lauką. Iš šio skaičiaus 2,000 jau mirė.

Ta pati agentūra dar sako, kad mūšyje ties Adua miestu italų krito virš 2,500. Be to, abisinai paėmė daug kulkosvaizčių, tūkstančiais šautuvų, keletą patrankų bet tankų.

Is Brazilijos padangės.

Verčia mokėt senas skolas.

Spalio 7 d. Rio de Janeiro federalinis teisėjas Ribas Carneiro padarė sprendimą išieškoti prievartos keliu iš tautinės laivininkystės bendrovės Costeira 212 kon-

to nesumokėtų valdžiai mokesčių 1928 metais.

Nors sena skola, bet vistiek reikės mokėti.

Kiek elgetų São Pauly.

«A Gazeta» iš spalio 9 d. rašo, kad Labdarybės draugijos bendrai šelpia ir užlaiko prieglaudose 3.790 elgetų.

São Pauly elgetoms policijos yra uždrausta gatvėse rinkti almužnas.

Maistas iš užsienio.

Sulig paskelbta statistika, Brazilija 1934 metais importavo iš užsienio įvairių produktų maistui ir įvairių gerimų už 471 tūkst. kontų arba anglų valiuta beveik už 5 milijonus svarų.

Spalio 9 dienos Paminėjimas

Spalio 13 d. tuojau po bažnytinų pamaldų parapijos salėje įvyksta Spalio 9 dienos — Vilniaus užgrobtimo 15 metų sukakties paminėjimas.

Prašome lietuvių kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Bus prakalbos, paskaita ir choras.

Pranesimas.

Šiuo pranešama Mokus lietuvių žiniai, kad Spalio 12 d. 8 val. vak. «Dr. V. Kudirkos» lietuvių mokyklos Tėvų Komiteto rengiamas vakaras pa keičiamas Vilniaus užgrobtimo 15 m. sukakties paminėjimu šia programa:

1. Paminėjimo atidarymas.
2. Paskaita.
3. Įspūdžiai iš Pasaulio Lietuvių Kongreso.
4. Choras, deklamacijos ir orkestas.

Prašome dalyvauti kuo skaitlingiausiai. Įėjimas laisvas.

Tėvų Komitetas.

Klaipėdos Seimelis

Sulig «Havas» pranešimu iš spalio 9 d., Klaipėdos Seimelį išrinkta 13 grynų vokiečių, palaikančių nacių politiką, 10 įvairių srovių ir tautybių atstovų, priešingų nacių politikai ir 5 lietuviai. Liko dar nepažymėtas vienas atstovas, bet ši vieta teks naciams vokiečiams.

Areštuotas lietuvis imtininkas

Laikraščių pranešimu, spalio 10 d. laive «Monte Sarmiento» tapo suareštuotas Wladek Balas (— Vladas Balys?) apie kurį «Lietuvio» rašė, kad jis esąs lietuvis ir atvykęs į São Paulo imtis su kitais stipruoliais. Wladek iš Rio vyko Argentinon.

Vilniaus ikurimas.

Senai, labai senai Lietuvą valdė kunigaikštis Gediminas.

Vieną sykį jis su savo tarnais ir daugybę visokių ponų išėjo medžioti. Visi nuėjo į girią. Per klaurą dieną medžiojo braškėdami po mišką net visa giria skambėjo.

Atėjus vakarui visi medžiotojai susirinko į būrį kalnely. Tarnai suvilko visus užmuštuosius žvėris, sukūrė ugnį, pastatė palapinę ir paruošė vakarienę.

Pavalgę ir pagėrę visi nuėjo gulėti.

Ryto metą kunigaikštis tarė:

— Nuostabų sapną aš šią naktį sapnavau. Rodėsi man, jog ant to kalno stovėjo didelis geležinis vilkas. Taip bafisai jis kaukė, lyg kad viduje jo šimtas kitų vilkų sėdėtų. Kažin, kas tas sapnas galėtų reikšti?

Niekas negalėjo įspėti. Bet kunigaikštis būtinai norėjo žinoti to sapno reikšmę.

Netoli nuo kalno, miške, stovėjo Perkūno žinynas. Prie jo gyveno vyriausias lietuvių kunigas — Krivių Krivaitis Lizdeika.

Gediminas nuėjo pas jį ir paprašė išaiškinti sapną.

Krivių Krivaitis pasakė: — Šviečiausias kunigaikšti! Tavo sapnas štai ką reiškia: tas geležinis vilkas tai yra miestas, kurį turi pastatyti ant to kalno. Miestas bus taip tvirtas kaip geležinis, o tie vilkai tai galingi vyrai tame mieste. Garsas jų skambės plačiai po visą pasaulį, kaip tų vilkų kaukimas.

Toks sapno išaiškinimas Gediminui patiko. Jis paklausė Krivės žodžių ir pastatė pilį ant to kalno, pavadinęs Vilnium. Paskui pats persikėlė čion gyventi, ir nuo to laiko visi Lietuvos kunigaikščiai Vilniuje gyveno

Prenumerata Lietuvon

Pirma prenumerata Lietuvon: Ambrozėjus Gaidelis užsisakė «Šviesa» savo motutei Onai Gaidelienei — Subačiaus paš. Butrimų km. Penevėžio aps.

São Paulo Liet. Bažnyčiai Aukavo

Nuo birželio 20 d. iki rugpjūčio 1 dienos.

Sprindis J. 50 milreisu, Deytėnas J. 30 milr.

Po 20 milreisu aukavo:

Datkus Pr., Funkaitis J., Gudinaitis Iz., Brazauskas Pr., Jakaitis St., Kulikauskas J., Vincevičius Petr.

Po 15 milreisu:

Jakonis Ad., Jančiauskienė Ap.

Po 10 milreisu:

Sitnikas Ign., Talalas K., Rakauskas J., Tumėnas A., Makuška P., Ajauskas J., Andziulis B., Kaupas J., Richteris E., Ramanauskas J., Makuška A., Girdziškauskas K., Kuzma M.,

ORGANIZACIJŲ REIKALAI

Liet. Kat. Bendruomenės Igaliotiniai

Mokoje:

1. Juozas Stunžėnas — rua Padre Raposo, 93. Jo rajonas — gatvės Padre Raposo abi pusės nuo pradžios iki Nr. 113 imtinai ir gatvė Curupacė.

2. Ona Kalinauskienė — rua Padre Raposo, 151. Jos rajonas — gatvė Padre Raposo nuo 113 iki gatvės galui.

3. Juozas Juodgudis — rua Dias Leme, 34. Jo rajonas — visa gatvė Dias Leme ir Visconde Inhommerim iki Padre Raposo.

4. Kazys Mazėtis — rua Oratorio, 152. Rajonas — gatvės Oratorio, Lithuania (Caxipó), França Carvalho, Cuyabá, Marq. de Valencia, Campineiros, Tobias Baretos ir Moóca nuo Taquary link Alto da Moóca.

5. Simonas Kuzmickas — rua Guembé, 10. Rajonas — gatvės Guembé ir Madre de Deus.

6. Kaz. Tubas — rua João Antonio de Oliveira, 315. Jo rajonas — gatvės João Ant. de Oliveira, Tabajaras, Canuto Saraiva, Camé, Purys, Ezequel Ramos ir Visconde Inhommerim.

Villa Zelinoj

N. Citavičius — Av. Zelina, 69, prie pat statomos lietuvių bažnyčios.

Villa Beloj

Stasys Skorupskas — rua das Mimosas, 69, prie pat lietuvių mokyklos.

Villa Anastacijoj

Morkus Larickas — rua Alvarenga Peixoto, 54.

Canindé

Juozas Skorupskas — rua Canindé, 107.

Belēm

Jonas Paulavičius — rua Francisco Pacheco, 9.

PASTABA. Pas šiuos pažymėtus igaliotinius Bendruomenės nariai gaus savo laikraštį «Šviesa».

Parapijos reikalai.

Užsakai. Nori vesti — tekėti:

1) Vladas Verbickas iš Skiemonių par. su Elena Sadzevičiute iš Dotnavos par.

2) Leonardas Sacco iš Italijos su Elzbieta Jusyte iš Labanoro par.

Krikštai. Apkrikštytas: Antanas, Mykolo ir Marijos Asakevičiūtės Lissauskų sūnus.

Prekybos įmonių. Lietuvoje per pirmą pusmetį buvo 19.258. Pirmą tik 18.000. Daugiausia įmonių yra Kaune, viso 3.296.

Vilniuje plinta vidurių šiltinė. Rugsėjo mėnesi dėl jos daug žmonių mirė. Bet yra vilties, kad ši epidemija bus greitai panaikinta.

Du milijonai bedarbių. «Havass» pranešimu, spalio 1 d. Anglijoj bedarbių buvo 1.958.610; daugiau už peraitą mėnesį 10.646 bedarbiais.

Apsivedimui reikalingi sveikatos liudijimai. Rugsėjo pabaigoje Argentinos parlamentas išleido įstatymą, kuriuo einant norintieji apsvesti privalo turėti iš daktaro sveikatos liudijimus.

kas Iz., Ozkinis A., Karduševičius A., Dulinskas P., Stankevičius J., Kudelis A., Kulys J., Laurinavičius J., Vinickienė A., Lašinskas B., Danielis L., Garlo I., Križanauskas A., Maciejūnas K., Laurutėnas A., Žemaitis J.

Po 4 milreisu

Sukienė E., Alionis V., Jurgelevičius Pr. — 4,500.

Po 3 milr.

Zaleskis St., Petkevičius J., Tamošauskas A., Litatanskas A., Andžejauskas A., Augustauskienė A., Paulavičienė Pr. Obelevičius A., Medineckas A., Lazauskienė M., Juškėnas A., Korsakas A.

Po 2 milr.

Kligys A., Nemūras J., Bacevičius St., Borisovas J., Dovidaitis V., Grašys K., Andriušaitis J. Gimbutas St., Vitkauskas J., Milčius J., Juzumas J., Zajac Pr., Nanarionis B., Škėma Pr. Jankauskas St.

Po 1 mil.

Žilinskas A., Maria Pereira, Drū-

Vilnius - mūsų centras.

(Chronologijos daviniai).

1. 1915 m. Vokiečių kariuomenė užimė visą Lietuvą ir Vilnius jiems pateko. Vilniuje įsteigė savo vadovybę visam Lietuvos kraštui valdyti.

2. 1917 m. Rugsėjo 18—22 d. Vilniuje susirinko pirmutinė Lietuvių Konferencija iš 214 atstovų, kuri iš savo tarpo išrinko Lietuvių Tautos Tarybą iš 20 asmenų. Ši Taryba ir pradėjo tvarkyti visus Lietuvos reikalus.

3. 1918 m. vasario 16 dieną Tautos Taryba paskelbė Vilniuje Lietuvos Nepriklausomybės aktą.

4. 1918 m. Lapkričio 11 d. Vilniuje sudarytas pirmas Lietuvos Ministrų Kabinetas su prof. Voldemaru priešaky.

5. 1918 m. Lapkričio 23 d. Vilniuje išleistas pirmas įsakymas Lietuvos Kariuomenei organizuoti.

6. 1919 m. Sausio 1 d. pirmą sykį iškelta Gedimino kalne Lietuvos tautinė vėliava.

7. 1919 m. sausio 5 d. bolševikai užimė Vilnių, todėl Lietuvos vyriausybė turėjo persikelti Kaunan.

8. 1920 m. Liepos 12 d. buvo pasirašyta Maskvoje taika su rusais. Vilnius pripažintas Lietuvai.

9. 1920 m. Rugpjūčio 28 d. Lietuvos Kariuomenė įžengė į Vilnių ir vėl jis teko Lietuvai.

10. 1920 m. Spalio 7 d. Suvalkuose pasirašyta sutartis su lenkais, kuria Vilnius pripažintas Lietuvai.

11. 1920 m. spalio 9 d. lenkai sulaužė Suvalkų sutartį ir pagrobė Vilnių.

12. Nuo 1920 m. Spalio 9 d. visa lietuvių tauta apsidengė liūdesio tauru ir nuims jį tik tuomet, kuomet Vilnius vėl sugrįž į Lietuvą.

KAS BUS, KAS NEBUS, BET LIETUVIS SU «ŠVIESA» NEPRAŽUS.

Italai jau organizuoja ekskursijas į Abisiniją

Viena italų turizmo agentūra lan guose iškabino plakatą su rytų Afrikos žemėlapiu ir pranešimu, kad 1936 metais įvyksianti didelė ekskursija į Abisiniją «apžiūrėti buvusią Neguso valstybę». Žemėlapy pažymėtas maršrutas: Iš Somalijos į Abisiniją ir toliau į Eritreją.

Įeina, kad italai ja galanda peilius versiams plauti, kurie ne tik kad negimę, bet neaišku, ar kada nors išviso gims.

kas A., Vladišauskas A., Jočionis Jon. 1,500, Pfeiferis V., Ciurlionis V., Bickells A., Augštenis J., Šaltis K., Gečionienė O., Dyltė R., Sadauskienė A., Weiterpass P. 1,300.

Viso aukuota 795\$300.

Iki Birželio 18 d. 1.232\$800.

Viso nuo N. Metų 2:028\$100.

VILNIAUS PRARADIMAS

BENDRAIS BRUOŽAIS

Minėdami šias liūdnas sukaktuves mums pravartu yra nors trumpais bruožais arčiau susipažinti su tais visais įvykiais, kurie yra surišti su pačiu Vilniaus praradimu.

1920 metais Lietuva kariavo su Lenkija dėl savo teisių. Vilnius buvo mūsų rankose. Lenkai žūt-būt norėjo jį paimti, bet Santarvės Karo kontrolės Komisija priverčia abi kariaujančias puses taikintis. Ir štai tų pačių metų spalio 7 d. Suvalkuose lietuviai ir lenkai sudaro ir pasirašo sutartį, nustatiusią demarkacijos liniją ir sulig kuria Vilnius pripažįstamas Lietuvai. Bet kas išėjo? Dar tą pačią dieną Pilsudskis davė įsakymą žygiuoti į Vilnių. Kitą, spalio 8 dieną, generolas Żelegowskis su 20,000 kareivių puola Lietuvos kariuomenę, kuri būdama dar neskaityta, priversta trauktis. Tautų S-gos Taryba tą pačią dieną telegrafu reikalauja, kad Lenkija «neatidėliotinai nutrauktų karo veiksmus». Lenkai pasižada tai padaryti. Tačiau spalio 9 d., t. y. už dviejų dienų po pasirašymo Suvalkų sutarties Żeligovskis paima Vilnių.

Klausimas atsiduria Tautų Sąjungoj ir jos pirmininkas Bourgeois savam rašte pasmerkia šį lenkų žygį. Tuomet Lenkija paskelbė Żeligovskį maištininku ir pilotiškai nuplaua rankas (vėliau lenkų valdžia jį gausiai apdovanojo, o Varšuva net išrinko jį savo garbės piliečiu.)

Tų pačių 1920 metų spalio 28 d. Tautų S-gos taryba pasiūlo lenkams atsiimti iš Vilniaus krašto kariuomenę ir abejiems — lietuviams ir lenkams sutinkant, padaryti Vilniaus krašte plebiscitą dėl priklausymo tai

ar kitai valstybei. Tačiau Lenkija kariuomenės neatitraukia, o priešingai, ją padidina iki 50,000 ir žygiuoja Kauno link. Kruvinuose mūšiuose Lietuvos kariuomenė atlaiko spaudimą. Lapkričio 29 d. Kauno šotyje pasirašoma paliaubų sutartis.

Tautų S-gos Taryba atsisako nuo plebiscito sumanymo. Ir štai nuo šios dienos mūsų Vilnius pasilieka lenkų rankose.

1922 metais sausio 8 d. Lenkijos valdžia padarė rinkimus į Vilniaus Seimą. Tuose rinkimuose lietuviai, gūnai ir bėik visi žydai nedalyvavo. Išrinktas seimas norėjo kalbėti viso Vilniaus krašto vardu, bet Lietuva užprotestavo ir ginčas atsidūrė Haagos Vyriausiam Tribunalui, kuris tačiau greitai jokio sprendimo nepadarė.

Tų pačių metų vasario 20 d. Vilniaus pseudo — seimas padarė nutarimą prijungti Vilniaus kraštą prie Lenkijos ir kovo 24 d. Varšuvos seimas tą nutarimą patvirtino. Lietuva protestuodama kreipėsi į Ambasadorių konferenciją [Anglijos, Prancūzijos, Italijos ir Japonijos atstovai], kuri tačiau dalyką neatitaisė, o priešingai, dar pablogino pravedama tarp Lietuvos ir Lenkijos demarkacijos liniją. Žinoma, Vilnius tapo paliktas lenkams. Į tolimesnius Lietuvos protestus galūtinai nekreipė dėmesio, tik pradėjo raginti Lietuvą vesti tiesiogines derybas su Lenkija.

Nors ir buvo vedamos derybos, bet visos jos nedavė jokių rezultatų, o Vilnius ir toliau pasilieka užgrobtų rankose.

Tai tokia yra Vilniaus pagrobimo istorija ir tų visų įvykių eiga.

Pastatytas dr. J. Basanavičiui paminklas

Rugsėjo 15 d. A. Panemunėje buvo reta šventė — ten iškilmingai atidarytas ir pašventintas gražus mūsų tautos patriarko dr. Jono Basanavičiaus paminklas. Paminklas pastatytas prie dr. Jono Basanavičiaus vardo A. Panemunės šilo, prie Birutės gatvės, ten, kur kadaise buvo rusų aerodromas, ant buvusių rusų cepelino angarų pamatų griuvėsių. Paminklą pastatė lietuvių moterų tautininkių draugija Gražina, o jo autorius yra skulptorius Antanas Aleksandravičius.

Atidarymo ir pašventinimo iškilmės buvo itin gražios ir iškilmingos. Jose dalyvavo didžiausios minios žmonių, o A. Panemunės šauliai, įvairios tautiškos ir kitos organizacijos, mokyklos iškilmose dalyvavo organizuotai su savo vėliavomis. Paminklą pašventino A. Panemunės klebonas Grigaitis. Kelios mažos tautiškos rūbais mergaitės prie paminklo gražiai padėklamavo apie dr. J. Basanavičių ir Vilnių, jos prie paminklo padėjo gėles. Per visas iškilmes prie paminklo stovėjo šaulių garbės sargyba.

Abisinijos — Italijos karas.

(Eigos santrauka.)

Abiejose valstybėse bendra mobilizacija paskelbta spalio 2 d. Tą pačią dieną italai perėjo Abisinijos sieną ir spalio 3 d. pradėjo bombarduoti Adua miestą, kur buvo 1.700 aukų. Spalio 4 d. įvyko pirmas smarkus mūšis Ogaden provincijoje, kur krito 1.300 abisinų ir 700 italų.

Spalio 6 d. italai užėmė pirmą Abisinijos tvirtovę Adua.

Tą pačią dieną abisinai irgi patėmė iš italų Ual miestą. Spalio 7 d. Tautų S-gos Taryba pripažino, kad karą pradėjo Italija pereinama Abisinijos sieną. Todėl einant statutu jai

turi būti pritaikintos visos hausbmės priemonės.

Spalio 7 d. italai užėmė Aksum. Užėmus miestą ir išlyginus savo frontą palei upę Tacazza, italai nusistatė tose vietose pasilikti kurį laiką ir aktyviai ruošti prieš tolymesnių žygių.

Iš kitos pusės abisinai įsibrovė į Sumaliją, užimdami Ado ir Ualual tvirtoves ir ruošiasi toliau žygiuoti.

«United Press» korespondentas pranešė, kad šiuose mūšiuose (Sumalijoje) italų krito dešimt syk daugiau negu abisinų («Diario da Noite» iš spalio 8 d.)

Nubaustí mirtimi du plėšikai.

Spaudoje buvo rašyta apie Žemaitijoje siautusią plėšikų gaują, kuriai vadovavo Povilas Juška ir Feliksas Kutniauskas. Gauja buvo gausi dalyviais ir įvykdė per 30 ginkluotų plėšimų ir vagysčių. Plėšdami terorizuodavo ramius Žemaitijos gyventojus, žiauriai juos kankindami.

Šiomis dienomis karo lauko teismas gausios dalyvius teisė. Gausios vadus Povilą Jušką, padariusį 26 nusikaltimus, ir Feliksą Kutniauską — 21 nusikaltimą, nubaudė mirties bausme, o kitus, dalyvius: Leoną Girėjį iki gyvos galvos sunkiųjų darbų kalėjimu, Igną Salį — 14 mt., o kitus gausius dalyvius mažesniais sunkiųjų darbų

kalėjimo bausmėmis.

Mirties bausmė Juškai ir Kutniauskui įvykdyta.

Europos jėgų pasidalinimas.

«United Press» iš spalio 5 d. praneša, kad galimas daiktas, kad italams į pagalbą eis Lenkija, Vokietija, Austrija ir Vengrija. Japonija ir Š. Amerika laikysis neutraliteto. Prancūzija ir Anglija veiks bendrai prieš Italiją. Rusija pritaria prancūzų—anglų sąjungai.

MOKYKLOS VILNIAUS KRASTE.

Šiais mokslo metais Vilniaus krašte yra tik 24 lietuviškos mokyklos. Šalia jų yra dar keletą valdžios laikomų lietuviškų ir pusiau lietuviškų mokyklų, kuriose dažnai moko lietuvių kalbos nemokantieji arba ją mažai mokantieji mokytojai. Tokias valdžios «lietuviškas» mokyklas siemet lanko 3.740 vaikų. Bendrai visose mokyklose yra 4.900 vaikų lietuvių.

Petras Vaičiūnas.

Liudna ilgu senam Vilniuj..

Skuba plaukia debesėlis
Vilniaus bokštus palytėjęs...
— Liūdna ilgu senam Vilniuj,
Kol ten švilpo svečių vėjas...

Rudens saulės veidas temsta
Užu Vilniaus rašvų sienų...
— Liūdna šalta senam Vilniuj
Nuo svečių šnairių blakstienų...

Krinta byra Nerūn lapai
Rudens vėjo pakramtyti...
— Liūdna graudu senam Vilniuj,
Kad ten Vyčio nematyti...

Auga stiepias Pilies Kalnas
Pro baltų erelių būrij...
— Liūdna skaudu senam Vilniuj,
Kad ten brolis brolių dūri...

Gaudžia rauda Vilniaus kanklės
Mūsų dvasios palytėtos...
— Liūdna pikta senam Vilniuj,
Kad nūr laimės ten žadėtos...

Slanko paneriu vaiduokliai —
Mūsų milžinai ten žuė...
— Liūdna baugu senam Vilniuj...
Vai, skubėk tenai, lietuvi!

Vilniaus neužmiršk.

Sunkioj kovoj už būvį
O, Vilniaus neužmiršk lietuvi!
Ten tavo bočių praeitis,
Ten irgi tavo ateitis.

Mairėnis.

KAS BUS, KAS NEBUS, BET
LIETUVIS SU «ŠVIESA»
NEPRAŽUS.

Tautiečiai!

Visi kai vienas skaitykite

„ŠVIESA“

Jeigu norite žinoti, kas yra Lietuvoj, kas girdėt pasaully, kaip gyvena lietuviai išėiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jeigu norite susilaukti šviesios ateities svetimoje šalyje, jeigu norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit «šviesą».

«šviesą» yra tikriausias kiekvieno lietuviuo išėivio draugas ir tarėjas.

«šviesą» gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai Braziliijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

«šviesą» lygiai baudžia visus blogus apsiroisikimus, taip lygiai pagiria tai kas gera, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

Redakcijos adresas: São Paulo, Rua Coronel Moraes 64, «šviesą».

Pastaba: Iš provincijos pinigų siųsti Redaktorius vardu.

Liudnas sposas.

Šeimyniniam gyvenime dažnai pasitaiko, kad žmona slepia savo pinigų nuo vyro ir vyras kartais nesako žmonai teisybės, kiek jis turįs pinigų.

Ar tas yra gerai ar blogai, aš nesimu spręsti, tik kartais iš to išėina daug nemalonumų ir net... ašarų.

Bom Retire šiomis dienomis vienoj lietuviškoj šeimynoj įvyko toks atsitikimas.

Žmona savo uždirbtus pinigus slėpdavo nuo vyro. Juos laikydavo maišely pasikabinus sau ant kaklo: Vyras apie tai sužinojęs ir norėdamas iškrėsti šposą, naktį žmonai užmigus, nukabino tą maišelį, kuriame tuo laikui buvo 80 milreisių popieriniais pinigais, ir numetė į kitą lovos galą, kad parodyti jai, kad pinigams laikyti nei ant kaklo nėra saugi vieta.

Maišelis, žinoma, buvo prisigėręs daug prakaito, todėl jų pačių sumytis nutvėrė tą maišuką ir sudraskė viską į mažus šmotelius. Tik liko sveika viena 5 milreisių nota.

Tokiu būdu tas šposas virto graudžiomis ašaromis ir vyras turėjo daug nemalonumų.

K a i m y n a s .

Lietuvių Kolonizacijos Reikalai

Prof. Kazys Pakštas Pasauliniame Lietuvių kongrese Kaune savo pasikaitoj «Kame lietuviai galėtų dar kolonizuotis» rimtais argumentais įrodė, kad geriausia vieta lietuviams kolonizuotis yra Pietų Amerika, kurioje kitos tautos jau turi nuikias savo žemės ūkio kolonijas.

Tad kongresas, imdamas pagrindą dan tas p. Pakšto pareikštas mintis ir turėdamas galvoje, kad pirmas ir svarbiausias išieivijos tikslas yra užtikrinti tautai daugiau erdvės jos dabartiniai ir būsimai plėtotei, taip pat išugdyti tikrą draugą ir bendradarbį visuose kultūros, ūkio ir politikos reikaluose ir rėmėjų palaime, nutaria, kad jau nebeatidėliojant būtų pradėtos tinkamesnėse vietose kolonizacijos reikalai studijos įkurti artimoje ateityje bent bent nedideliai lietuvių kolonijai.

Šiam reikalui lėšų turėtų parūpinti Vyriausybė, Bankai, Draugija Užsienio Lietuviams Rėmti ir Pasaulio lietuvių S-ga.

Tokį nutarimą yra padaręs kongresas.

São Paulo lietuviai ūkininkai tuo klausimu jau nuo senai yra susirūpinę ir net tam reikalui dar 1932 metais tapo įsteigta ūkininkų draugija vardu «Grūdas», kurios pamatinis tikslas — padėti lietuviams ūkininkams įsigyti žemės ūky. Tiesa, ši draugija daug nuveikt negalėjo, bet didelis žingsnis pirmyn jau yra padarytas. Užtenka ir to, kad draugija sugėbėjo suldominti tuo reikalu didesni ūkininkų skaičių ir net buvo ap-

žiūrinijami tinkamesni kolonizacijai žemės plotai.

Dabartiniu metu kolonizacijos reikalas tapo pastatytas jau kitokioj plotmėje; nusistatyta prie jo eiti praktiškai keliu, būtent tuo tojau įkurti žemės ūkio kolonijos steigimo fondo kooperacijos pagrindais ir reikia tikėtis, kad jis bus realizuojamas sekmingai, tuo labiau, kad ir Lietuvos vyriausybė yra nusistačiusi tą reikalą paremti. Tik reikia tam darbui pasiūvesti ir visiems be jokių pažiūrų bei nusistatymų skirtumo jam padėti.

Lietuvos įgalios ministeris P. Amerikai p. J. Aukštuolis, būdamas São Pauly, rugsėjo 19 d. pas F. Čemerka, kuomet K. Uckus iškėlė kolonizacijos reikalą ir jį tinkamai nušvietė, pasakė: «Tik jūs, vyrai, pradėkite darbą, o Lietuvos vyriausybė jums padės». Tokioj pat prasmėj padarė nutarimą ir Pasaulio lietuvių Kongresas.

Taigi, ūkininkai išieiviai, į darbą visi kaip vienas stokitė į Kooperacijos bendrovę pajininkais ir eikite prie savo užsibrėžto tikslo, prie savo žemės ūkio kolonijos čia Brazilijoj įsteigimo.

Informacijos tikslu galite kreiptis į p.p. F. Čemerka, J. Šimbeli, V. Zakarauška, J. Didelį ir St. Ambroziejų.

Visuotinas ūkininkų susirinkimas Kooperacijos b-vės «Grūdas» statuto priėmimui įvykį spalį 20 d. 3 val. po piet Mokos lietuvių mokyklos salėje.

Sakelė.

Ivairios žinios

Rusų lakūno drąsumas.

Maskva. «Tasso» žiniomis, rugsėjo 8 d. įžymus rusų lakūnas Evsevas lėktuvu pakilo 12.000 metrų. Jame aukštyje temperatūra siekė 51 laipsnio šalčio.

Sudėgė Varšuvos muziejus.

«Havas» pranešimu, spalį 3 d.

Varšuvoj sudėgė universiteto zoologijos muziejus. Nuostolių padaryta daug. Apdegė ir didelė šv. Roko ligoninė.

Nuo kiaulienos mėsos mirė 25 žmonės.

Buenos Aires laikraščiai paduoda tokį faktą.

Vienas ūkininkas gyvenęs netoli

miesto Necochea papiovė nupenėta kiaulė ir pridarė dešrų bei kitokių skanėsių ir tai ne pardavimui, bet savo šeimai maistui.

Norėdamas savo kaimynams pasirodyti, kad jis gerai gyvenęs, užprašė juos į svečius. Tame baliuje dalyvavo kartu su šeimos nariais 25 asmenys. Valgė, užkandžiavo, viskas skanu, bet staiga kai kas pradėjo dėjti, kad skauda viduriuose. Ir prasliakus kuriam laikui visi susirgo. Vienas iš kaimynų pakvietė daktarą, bet kol jis atvyko, 8 jau mirė. Kiti likę tapo nugabenti į ligoninę, bet vėliau ir jie mirė.

Pasirodė, kad kiaulė buvo sirgus pavojinga užkrečiama liga ir tos ligos bakterijos nenuodijo žmones.

Tai įvyko rugsėjo 29 d.

Du tarptautiniai vagys suimti.

São Paulo policija buvo gavus pranešimą, kad čionai randasi du tarptautiniai vagys, kilę iš Lenkijos, būtent Feliksas Gertel ir Jozef Wakaman. Pradėjo juos ieškoti ir štai spalį 2 d. aikštėje Guayanazes juos surado ir suėmė. Buvo bandė išsipirkti iš policijos rankų už 500 milireisų, bet tas nieko nepadėjo. Dabar randasi kalėjime. Greitu laiku bus ištremti iš Brazilijos. Jie jau yra buvę beveik visose Europos valstybėse, Argentinoj ir kitur, ir iš visur liko ištremti.

Didelė audra Rio Janeiro.

Spalį 3 d. Brazilijos sostinėje praėjo didelė audra. Priemiesčiuose daug namų sugriauta. Yra ir žmonių aukų.

Didvyriškas suvalkietis.

Garsiajame vandeny milžine «Titanike» važiavo ir vienas jaunas kuni gas Juozas Montvila, suvalkietis. Lai vni skęstant kun. Montvilai buvo pasiūlyta gelbėjimosi valtis, bet ją jis užėjo kitiems, pats pasilikdamas su skęstančiais. Esant didžiulei žmonių panikai, kun. Montvila apsilviko kamža, užsidėjo birtą, stulą ir didvyriškai išstovėjo ant laivo iki galo.

Nemaža žmonių tą tragišką valandą mušdamiesi į krūtinę gailėjosi nuo dėmių, o kun. Montvilą juos laimino, kalbėdamas išrišimą «Absolvo...»

Kryžiaus ženklą daranti jo ranka virs vandens buvo likusi bene patį paskutiniausia.

Kavos eksportas gerėja.

Rugsėjo mėnesį Brazilija eksportavo užsienin 1 milijoną 408 tūkstančius mafių kavos (1 maišas — 60 kil.). Daugiau už praeitą mėnesį 278 tūkstančiais.

Iki Naujų Metų Brazilija tikisi dar eksportuoti iki 5 milijonų maišų.

Pagerėjus kavos eksportui pagerės ir bendra šalies ekonominė padėtis

Stato tiltus.

«Lietuvos Aidas» iš Kauno rašo, kad jau pradėtas statyti didelis tiltas per Sventąją Ukmergęje. Šis tiltas turės 125 metr. ilgio ir atsies apie 250.000 litų. Bus gutavas kitais metais.

Kitiems metams tiltų statybai numatyta 1.800.000 litų.

Lietuvių išieivijų mokyklos.

Iš paskelbtos statistikos matyti, kad lietuviai išieiviai įvairiuose kraštuose turi 87 mokyklas su 11.833 mokiniiais. Viso vaikų mokyklinio amžiaus užsieny yra 204.300.

Reiškia labai mažas nuosimintis lanko mokyklas.

Lietuvos pašto tinklas.

Einant paskelbta statistika šiuo metu Lietuva turi 250 paštų, 400 paštų agentūrų ir 160 paštų punktų. Suliginus su Latvija, mūsų paštų tinklas yra daug platesnis. Lietuvoje jau beveik nėra bažnytkamio, kuris nebūtų aprūpintas paštu.

Bado ir pertekliaus šiurpūs skaičiai

Vieno Amerikos laikraščio surinktomis žiniomis, pernai (1934 mt.) visame pasauly 2,400,000 žmonių žuvo nuo bado. 1,200,000 žmonių nusižudė nepakeldami skurdo ir vargo. O tuo tarpu to paties laikraščio skelbiamomis žiniomis, pernai įvairiose pasaulio šalyse sunaikinta (sudoginta arba paskandinta) maisto produktų «pertekliaus»: milijonas vagonų kviečių, 267 tūkstančiai vagonų kavos, 268 tūkstančiai kilogramų cukraus, 26 mil. kilogramų ryžių ir 35 milijonai kilogramų mėsos.

Ar nebūtų šio «pertekliaus» užtekę mirusiems ir dėl bado nusižudę žmoniems žmonėms išmaitinti?

Satyrologija.

Kapsas visuomenininkas.

Ponas Redaktoriau!

Radęs jūsų laikraštį pagarsinimą, kad visus kviečiat į spaudos darbą, kurie šiek tiek plunksnakotį sutavioja, tai ir aš atsišaukiu kap grinos kapsiškos veislės kaimietis Suvalkijoj užaugęs, prisiskaitydamas save prie tų riestanosių — pažangesniųjų lietuvių, noriu šį tą pasnekti per šį popierį į platųjį pasaulį, savo sustingusias smagenis pajudinti ir duoti žinoti visiems ką kur vaikštinėdamas mačiau, girdėjau šiame markatnam pasauly, pilnam visokių prašmatnybių, neteisybių, peštynių ir pan...

Pirmiausiai aš noriu jums nusiekti, kad būdamas ne bajoriškos rūšies, bet skerdžiau sūnus, negalėjau aukštų mokslų įieiti, todėl pasilikau kap Didį ponai sako: «chama, neišauklėtu», užtai, negavau nė bajoriškų baršėbi. Iš kitos pusės aš buvau užsiėpyręs lietuvis, nemokėjau šlektiškos kalbos, nepučiau į šlektišką dūdą, nenusilenkiau Jagamaščiams, kitaip sakant, nebuvau pakarnas Po-

niškai nosi; užtai mane vadino nepilno razumo, ne motinos gimdytas, bet garnio iš kudros ištrauktas, novertas šventą žemę trypti, bet medį už ausų ir plaukų pačioj viršūnej žemyn galva pakarti, tegul varnos grobus trauko. Bet, Gerbiamieji, tas viskas ačiū Viešpačiui Aukščiausiui, praėjo laiminai ir kap buvau lietuvis kapsas, tap ir paliksiu iki svieto pabaigos.

Kap visi tap ir aš į Braziliją atsigūdau ir prisidėjau su savo roda prie lietuviško darbo, bet kap matau aš apsigavau. Iš to viso lietuviško darbo išėjo tarptautinė bulvinė košė, kurios visi iki sočiai prisikimšo, kai kas net per daug jos pririžo. Vaikščioja išpampusiais viduriais, ištyžusiais kaklais, pasiiausiusiais plaukais, išlūžusiais dantimis ir t. t...

Kas čia kaltas? Kodėl taip pasidarė?

Aš manau todėl, kad nevisi vienoda kalba kalbėjosi. Ne apie vieną dalyką visi tą pačią dieną galvojo. Vieniems razumas dribo per kraštus galvos, kitiems gal jo trūko. Tada ir

išėjo lietuviškoje Kolonijoj iš lietuviškojo darbo tarptautinė košė, kuria daugelis lietuvių maitina savo širdis, stovina dvasių ir kūrą, kad būtų atsparesni kovoti prieš grėnos veislės (ne-bajoriškos) lietuvių pagundas.

Vieną toki atsitikimą čia papasakosiu, iš kurio pamatysite, Mieli skaitytojai, ką aš savo loconomis akimis ir kailiu pergyvenau dirbdamas lietuvišką darbą. Štai nepersenai buvo vienas toks lietuvių pasirodavijimas, ant kurio ir aš atsiradau. Ugi Dievu lėliau mano! Niekada nemislinau tokių eđų pamatyti. Mat tap buvo: Vienas smarkusniu balsu pradėjo lietuviškai šnekėti, kad girdi šiandien reikės gerai visiems nuok galvos iki kojų apsiginkluoti. Kad būtų koks piemuo tap pasakęs, tai būčiau palaikęs per baikas, bet kada galva aukšto razumo vedama tap prašneko, tai net krūptelėjau. Manau sau kam gi reikia? Ar eisim italams ar vokiečiams į talką Abisinijos ar Klaipėdos paimti? Kam tas toks staigus dirklavimas? Juk Tautų Sąjunga dirba iš viso razumo, kad visas valstybes nuginkluoti, o čia va, vien lietuvių priešinasi. Mislinu, čia bus šlektai.

Kitas sako: «Žinoma, žinoma be ginklų šiandien darbo nepradėsime».

Kap tas tap patvirtino, tai mano, broleli vierysi manim, net nepajutau kap visos mano marškinuose blusos išgaišo. Pradėjau čiupinėti apie kišenius, mislinau atrasti ir man koki nors senovišką pistalietą. Bet kur tau, kap ant tyčia namie buvau palikęs. Peršizegnojau, pasilicavojau save Panai Sventčiausiai ir žiūriu kas bus toliau. (Tąsa kitam numerui).

Iš ko reikia mokintis

Visuomet yra sakoma, kad vaikas turi mokintis iš tėvų. Gal ir turėtų, bet ne taip yra; dažnai motinos mokinasi iš dukterų. Žiūrėk mergaitė nusidažo raudonai lūputes, tartum šiltą kraują gėrus, paskui ant pirštų nagus, atrodo, kad kam būtų skūrą lupus. Antakius juodai, nosį baltai ir viskas gerai. Mama pažiūrėjusi į mergaitę anot palioko — «niopaddaice» ir mama pentuojasi. Žinoma, ne mano dalykas, bet aš atmenu kaip Lietuvoj pavasarį paleidžia veršiuką ant kiemo, tai veršiukas tik drykt drykt, o senė karvutė pasižiūrėjusi tuoj išpučia nugarą, vieną kartą, drykt; ot ir nepasiduoda. Bet ką tu padarysi, žmonės sako, geriau be galvos negu be mados. Margutis.

IVAIRENYBĖS.

Kiek kurioje kalboje yra žodžių

Mokslininkų yra apskaičiuota, kad daugiausia žodžių turinti rusų kalba — apie 140,000. Turkų kalba taip pat žodinga — 111.200 žodžių, japonų — 72,825, lietuvių — 70,000 kinų — 43,680, arabai, kurie tik vienam kalavijui turi 8 paviršinius, iš viso vartoja vos 12,520 žodžių.

Lietuvių Katalikų Ziniai

PAMALDOS RAJONUOSE

Kiekvieną mėnesį pamaldos lietuviams laikomos:

1 sekmadienį — Villa Anastacio Vengrų kopyčioj.

2 ir 4 sekm — Villa Bella kopyčioj.

3 sekmadienį — São Caetano kopyčioj.

Visur nuo 8 val ryto, išpažintis nuo 7 val.

Pamaldų tvarka Centre

1 Kiekvieną sekmadienį Šv. Antano bažnyčioje pamaldos lietuviams būna 11 val. išpaž. no 10 v. šio kiadieniai, iki 7 v. ryto, pakviečiant kunigą kleboną iš buto.

3 Mišių šio kiadieniai laikymas Šv. Jono bažnyčioje nuo 7 iki 9 val.

4 Sliubų reikalais (dokumentų sudarymo) šeštadieniai, nuo 4 iki 10 val. vakaro klebono raštinėj — rua Coronel Moraes, 64.

S. Paulo L. R. K. Bendruomenės narių dėmesiui

Bendruomenės Valdybos nutarimu visiems bendruomenės nariams laikraščio «Šviesa» prenumeratos kaina nustatoma 6\$00 metams (500 reisu mėnesiui, kuriuos galima įmokėti mokant bendruomenės nario mokesnį). Iki Naujų Metų — 2\$000.

Užsiprenumeruoti laikraštį galima kiekvieną dieną Redakcijoje — rua Coronel Moraes, 64, o sekmadieniais tuojau po pamaldų bažnyčios raštinėje.

Plunksnos darbininkai in talka!

Laikraštis būna turiningas ir įdomus tik tuomet, kuomet jame bendradarbiauja visi kas tik moka ir valdo plunksną, kuomet jam suteikia įvairiausių žinių iš visų kampų, kuomet jį rašo įvairiais gyvenimo klausimais, įvairiausių straipsnių, kuomet jame telpa įvairios korespondencijos iš lietuvių kolonijų gyvenimo ir t. t.

Todėl mes ir kvėčiame visus prie bendro darbo; dirbkime bendromis jėgomis, o laikraštis bus kas kart įvairnesnis, turiningesnis, įdomesnis.

Laikraščio «Šviesa» Redakcija.

Skaitykite ir platinkite

«ŠVIESA»

«ŠVIESA»

Gaunama šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 3) José Paulino vaistinėj,
- 4) Rusų vaistinėj Mookoj,
- 5) Menkaičio krautuvėj — S. Anna.

6) Baužio krautuvėj — Bom

Retfiro,

7) Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia ir pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose.

Bendruomenės nariai laikraštį gauna pas b-nės įgaliotinius

Žinotini Adresai.

1 Lietuvos konsulas — Rua Aureliano Coutinho, 10, Telf. 5-4275.

Kun. Klebonas — Rua Coronel Moraes, 64. Telf. 9-1322.

DANTISTAS

JOSÉ LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 Sobr. Tel. 5-4954 São Paulo

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parceda, arba sidabru — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir nakti. —

Dėl paieskojimų

Dažnai atsitinka, kad čia Brazilijoje pasiklaidina šeimos nariai, nežino draugo naujos gyvenamos vietos, pažįsta tamų, giminių ir t. t. Tankiausiai atsitinka sunkumų surasti savuosius, tai naujai iš Lietuvos atvažiavusiems ar iš provincijos atvykusiems. Daugeliui dėl to tenka daug paklaidžioti ir išlaidų važinėjimams pakelti.

Yra būtinas reikalas ir šiame reikalavime padėti.

«Šviesos» Redakcija turi virš penkių tukstančių lietuvių gyvenančių São Paulo mieste adresų, todėl ir kviečia tuo reikalu suinteresuotus asmenis kreiptis į Redakciją:

Rua Coronel Moraes, 64,

netoli Šv. Antano do Pary bažnyčios.

Reikalingi

«Šviesos» Administracijai laikraščio platintojai São Paulo priemiestuose ir provincijoje. Taipgi reikalingi metinės prenumeratos rinkėjai. Už atliktą darbą mokame gerus nuosimčius.

Asmeniškai arba laišku kreiptis į Redakciją:

Rua Coronel Moraes, 64, netoli S-to Antonio do Pary bažnyčios.

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v. LADEIRA PORTOGERAL 12 SOBR. kps. Boa Vista ir 25 de Março. 1 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdėjimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chama doms ir pilietybės įgijimui.

Miguel Ocougne

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Dr. A. Candia

Venerinės ligos:

Triperis (visose stadijose — aštrus ir kroniškas.) Sifilis.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniai 10 — 12.

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas Telef. 4-0218. Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universitet.)

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vak. susikalbama lietuviškai.

Rua Barão Itapetininga 37-a salės 8 ir 9 Tel. 4-0715.

Vokiečių fotografijų įstaiga

«BERNARDO»

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n. 103) Tel. 4-5567 São Paulo

Moterų Gydytojas Dr. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagelba, spindulių terapija

Būvęs 5½ metų asistentu moterų klinikoje Berlyne ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio skyriaus moterų klinikos ir gimdymo namų «Cocilienhaus» Berlyne.

Priėmimas: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb. 914, 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius), vakare 3 — 5,30 kas dieną. Tel. 4-7337, šaukiamas naktia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

R. Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniai nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniai nuo 10 iki 1 val. Venerių, vidurinių ir psichinių ligų. Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t..

V Smeiztai spauodoje.

Nuo Redakcijos. Čia talpinam Kaimiečio straipsni, kad parodyti, kaip skaitytojai žiūri į šmeiztus.

Lietuviškas spauzdintas žodis čia išsivijoj nesudaro garbės lietuviams, o atbulai, jis virto priemone kiršinti lietuvi prieš lietuvi, broli prieš broli. Tad ar nereikėtų rimčiau susirūpinti šmeizto klausimu?

Kur šmeizto šaknys? Ar čia as meninė neapykanta, ar pavydas, ar kerštas, ar čia pagalios politinis ar kitoks nusistatymas? Bet jei ant galo ir šie mojavai verstu viską ir visus šmeizti, tai ar tuomi galime pasiekti nors minimalinį pasitenkinimą?

Šmeizto «didvyriai» labai klysta manydami, kad šmeiztu jie pakenks tam, kas yra šmeiziamas. Šmeiztu jie kasa duobę visiems lietuviams, o tuo pačiu ir sau. Jie sugriauna mūsų tarpe kiekvieną autoritetą, saugod kiekvieną pasitikėjimą ir svetimiems duoda suprast, kad lietuviai esą koki tai nekultūringų žmonių gauja.

Visur pasitaiko šmeizto audros, bet mūsų spauodoje jos pasidarė kasdienė duona.

Kelkime neteisybes atsklaidyti, bet nešmeizkime; nurodykime paklaidas, nes kas dirba, tas ir paklaidą gali padaryti, bet nešmeizkime; silpnam ir menkam protui nesuprantamą dalyką išaiškinkim, bet nevertokime šmeiztą. Atbulai, nustosime pilną pasitikėjimą kiekvienas visais ir visi kiekvienu.

O kokioj formoj rašomi tie šmeiztai? Gėda ir pasakyti. Skaitant juos kartais prisėina ir net parausti. Tad nenustabu, kad platesnioji visuomenė nenori visai skaityti laikraščių.

Todėl turėdamas tai omeny klausiu: prie ko tas viskas pagalios prievės?

Kaimietis.

REDAKCIJOS PRIERAŠAS. Su išdestytais mintimis mes pilnai sutin kam. Antram «šviesos» numery mūsų programoj mes aiškiai pasisakem, kad į šmeiztus ir į polemiką mes neisim. Gal rašyti apie mus ką tik nori, bet mes į tai neatsižvelgdami eisim savo nustatytu keliu.

Dantu Gydytoja DRĖ. V. PORTNOW

Rua Senador Paulo Egydio, 15,
8-as aukštąs, salė 812
(netoli gatvių Direita ir Benjamin Constant)

Gydo traukia ir deda dantis
Kainos žemos.

Priėmimas nuo 2 iki 5 val po piet.

Susikalbama: rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

Red. Atsakymai

Dzukui. Juokų glebį gavome. Ačiū. Talpinsim kituose numeruose.

P. Pr. Sinkevičiui. Eilėraščių «Gailūnai» gavom. Tilps sekanciam numeru. Neužmirškite mus ir toliau.

Lietuvos Žinios

Mirtinai sužeidė dukteris ir pati pasikorė.

Rugsėjo 1 d. Leščiučių k. Ukmergės apskr. Plesliakiėnė 6 val. ryto kirvio smūgiais norėjo nužudyti tris savo dukteris, kuomet jos dar miegojo. Mirtinai jas sužeidžius, uždarė duris ir pati pasikorė.

Viena iš mergaičių mirė, kitos nugalėtos į ligoninę.

Kodėl ji norėjo nužudyti savo dukteris, neišaiškinta.

Studentų skaičius didėja

Rugsėjo 16 d. Kauno Vytauto Didžiojo universitetas pradėjo mokslo metus. Naujų studentų priimta 627. Dar yra neišspręstų prašymų 296, tad iš viso naujų studentų 932. Pernai šiuo laiku buvo 1.066. Šiais metais universitetą baigė 204 studentai.

Taigi inteligentų skaičius Lietuvoj kas kart didėja.

Lietuvos Banko aukso fondas

Rugsėjo 15 d. aukso fondas siekė 34,92 mil. litų ir užsienių valiuta — 5,04 mil. Banknotų apyvartoj buvo 92,22 mil. litų.

PASAULINĖS ŽINIOS

Bruno Hauptmann pralaimėjo.

Kaip jau yra žinoma, Hauptmannas už Lindbergo vaiko pavogimą ir jo nužudymą prisiekusių teisėjų buvo nuteistas mirtin, bet jo advokatai su tuo sprendimu neuitiko ir padavė apeliaciją į Trentono Teismą. Spalių 8 d. Trentono Teismas tą apeliaciją atmetė. Reikia Hauptmannas turi sėsti į elektros kėdę.

Graikija nori karaliaus,

«Havas» praneša, kad Graikų kariuomenė reikalauja iš Vyriausybės, kad neatideliuot būtų pakviestas užimti Graikijos sostą buv. karalius Jurgis, kuris dabar randas ištremime. Del tokio reikalavimo spalių 10 d. atsisatydino ministrų kabinetą. Naują sudarė monarchistai.

Tautos plebiscitas įvyks Lapkričio 3 d.

Filipinų salos gaus nepriklausomybę.

Bet tas įvykis tik už 10 metų. Š. Amerika leido filipiniečiams išrinkti savo prezidentą ir tvarkytis savastoviai per 10 metų, o vėliau, jei busią verti gausią pilną nepriklausomybę.

«Nori ženyti, mokykis skaityti ir rašyti».

Telegrafo agentūra praneša, kad Turkijos vyriausybė spalių 9 d. išleido įstatymą, kuriuo einant visi privalo mokėti skaityti ir rašyti, kas nori apeivest. Mokyklų yra užtektinai. Sektinas pavyzdys!

Nukrito orlaivis.

Suomių orlaivis «Oh Aly» spalių 9 d. skridamas su 6 keleiviais iš Revelio į Gelsingforsą nukrito. Visi keleiviai ir du lakūnai žuvo.

KAS BUS, KAS NEBUS, BET LIETUVIS SU «SVIESA» NEPRAŽUS.

Kiek Lietuvoj automobilių

Per pirmuosius septynius mėnesius iš viso Lietuvoj įregistruota 1,128 o (pernai 1,083) lengvieji automobiliai, 262 sunkvežimiai, 274 autobusai ir 1,015 motociklai.

Rasti senos statybos likučiai

Prie bažnytinio muziejaus (arti Kauno kunigų seminarijos) bėstatant kūrėjai naujus rūmus, bekasant

namatus užtikta kažkokios senos statybos sienos. Dabar jos yra nagrinėjamos ir fotografuojamos.

Kiek pinigų pragerta

Iš paskelbtos Kaune statistikos matyti, kad šiemet per pirmuosius 7 mėnesius visokio stiprumo degtinės gėrimui parduota 2,282,575 literiai už 13,380,480 litų.

Tai milžiniška pinigų suma! Manoma, kad už tuos pinigus daug ko gero galima būtų padaryti. O žmonės sako, kad pinigų nėra.

Medicinos, pramonės ir technikos reikalams parduota 280.321 liter. už 776,967 litus.

Tautiečiai, Dėmesio! Villoje Quinta da Paineira

Ipirangos rajonas, tarp stočių: Ipiranga ir V. Prudente
namai dįsta kaip grybai po lietaus.

Žemės ilgam išsimokėjimui be palūkanų. Duodame
namų statybai medžiaga.

KREIPKITĖS Į RAŠTINE Villoje: Rua São Roque, 464.
Bondé 32 — Praca da Sé.

Dr. A. Kandta ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDICINISKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

Rua Barão de Itapetininga, 52 3-as aukštąs.

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

ZEMES SKLYPAI

simokėjimui 30\$000 mėnesiui, 10\$000 kvadratinis metras.
odame statyba medžiaga. Omnibus išėina nuo Merkado iki vie
Bondé 32 (Villa Prudente) Centralinė raštinė: Praca Anto
Prado, 3 sobr. Villa Prudente Rua Capitao Pacheco Chaves,
114. Vietoje Avenida Zelina 33
Reikalingi agentai. Kreiptis į raštine Villa Prudente.